

KYRK-FILIP

Filipstad – Brattfors – Nordmark – Rämnen – Lesjöfors – Gåsborn – Nykroppa

Svenska kyrkan
FILIPSTADS FÖRSAMLING

Nummer 1 2023

*Temannummer om
liv, död och hopp*

*Välkommen till
våra kyrkor!*

Om liv, död och hopp

Detta nummer av Kyrk-Filip handlar om Liv-död-hopp och vi hoppas kunna ge er information om begravningar och begravningsätt, sorgegrupper och tröst.

Jag tänker på döden, som jag lever med nästan varje dag i mitt jobb. Som präst är det mycket som handlar om döden. Begravningar, sorgehus, de som lever vidare, sorg och bearbetning. Ilska över att livet inte blev som de tänkt, eftersom döden kom in och gjorde livet till något annat.

Ofta när jag möter människor så hamnar vi i prat om döden, begravningar. Jag tänker att vi i vårt samhälle har så svårt för att prata om döendet och döden och när jag kommer som en representant för Svenska kyrkan blir det liksom tillåtet. Människor vågar fråga och prata om det som vi inte pratar om annars.

Ibland blir det lite konstigt när frågorna kommer, som till exempel en gång i min gamla församling. Jag var ute på lunchen och kom till ett litet café och spelbutik, där fanns det ett gäng herrar som var där nästan varje dag. De ropade "Du prästen! Vad tror du händer när vi dör? Finns det någon himmel?" Och då blir det att stanna till och börja prata om vad jag tror, de tror och det ena leder till det andra. Jag märker att det här med döden är viktigt för människor och det är livsnödvändigt att få prata om det.

I dag har döden blivit något som händer på sjukhus och ofta långt från vårt hem och vardag. Men jag ser också en tendens till att faktiskt människor försöker få dö hemma. Och där fungerar vården alldeles ypperligt. Våra hospisteam är fantastiska och många är de berättelser som jag får höra om de människor som är med och vårdar en nära anhörig till det sista andetaget.

Och många har också någon hos sig när de dör, någon som sitter där och viskar sakta, håller handen och bara finns med. En trygghet och tröst. Ibland behöver man säga orden "Släpp taget, du får släppa taget och ge dig iväg".

Den döende lyssnar även om den inte kan prata, och kanske då så tar människan sitt sista andetag. Det är en gåva att få vara med när någon dör, lite svårt att förstå om du inte varit det. Men fråga de som varit med, alla är så glada över att de stannade kvar och det är inte farligt. Det råder

frid över rummet och det blir tyst och stilla. Men vi vet också att många människor dör ensamma, kanske ligger i veckor utan att någon märkt att de inte visar sig. Det är tragiskt och fruktansvärt. Det är därför jag tycker att det borde vara en mänsklig rättighet att inte få dö ensam. Varje människa borde få hålla någon i handen och höra någon stilla viska i örat, att "du får lämna detta jordelivet nu".

Jesus dör på korset. En fruktansvärd död, med mycket smärta och ångest. Men han var inte ensam, runtomkring honom fanns hans mamma, alla hans goda vänner och alla följde med honom i hans kamp för att dö. De kanske höll honom i handen, viskade sakta; att du får gå nu, du får släppa taget.

Vi i Svenska kyrkan Filipstad önskar er alla en fin påsk och kom gärna på alla våra gudstjänster och ta del av dramat Påskan.

Vänligen,

Jaana Pollari Lindström
Kyrkoherde

Med hopp om ett bra 2023

Kära församlingsbor. Låt oss hoppas att året 2023 blir ett bra år, så att vi kan umgås på ett mer normalt sätt än vad som varit under de senaste åren.

Vi får också be för att det ukrainska folket får fred och att Rysslands terrorkrig upphör. Skulle detta ske får vi även lägre elpriser och kostnadsökningar vilket skulle underlätta livet för väldigt många i Filipstad.

Vi har många uppgifter framför oss i Filipstads församling detta år. En ny församlingsinstruktion skall tas fram. Här återkommer vi med detaljer hur Ni som församlingsbor skall bli involverade i detta arbete.

På personalfronten saknar vi två personer – en komminister och en kantor. Förhoppningsvis kan dessa tjänster besättas före sommaren.

Vår biskop i Karlstads stift, Sören Dalevi, kommer att besöka oss i församlingen i april. Det är ett besök som vi ser fram emot.

Jag hoppas att Ni nu återvänder och deltar i församlingens många och olika arrangemang. Kyrkliga handlingar, musikevenemang, barngrupper, körer, ungdomsgrupper, kaffestugor med mera.

Det är även en from förhoppning att vi kan få flera ideella krafter som kan hjälpa våra anställda i detta arbete.

Jag önskar Er alla en fin senvinter och vår och än en gång välkommen till våra kyrkor och alla våra arrangemang.

Leif Holmgren
Kyrkorådets
ordförande

Information om askgravplats

Askgravplats i församlingen upplåts med begränsad gravrätt och strikta restriktioner. Två st. urnor/askor kan sättas ner i varje grav. Huvudmannen/församlingen tillhandahåller natursten till askgraven, kyrkogårdsförvaltningen kan hjälpa till med inskription av namn och årtal till en kostnad av 4 200 kronor vid första gravsättningen, om anhöriga vill ordna det själva går det naturligtvis bra. Om en andra gravsättning sker kan innehavaren/anhörig ta kontakt med begravningsbyrå, stenhuggeri eller kyrkogårdsförvaltningen

för hjälp med inskription. Kostnad för underhåll av gemensam yta och natursten utan inskription uppgår till 3 500 kronor för 25 år.

Endast lösa blommor i vas får placeras på gravplatsen. Blommor i kruka får inte placeras på gravplatsen. Det är heller inte tillåtet att plantera blommor eller ljung i den gemensamma planteringen.

Gravlyktor och gravljus får placeras vid gravstenen.

Om fler uppgifter önskas kontakta kyrkogårdsförvaltningen, telefon 0590-10254, måndag-fredag kl. 10-12.

Prislista gravskötsel 2023

Sommarplantering

Löpande årsvis (inkl trimning) 640:-
Bestämd tid högst 3 år 1 920:-

Avräkningskonto

Vid gravskötsel längre tid än 3 år kan man sätta in en summa pengar som dras varje år beroende på vilket skötselåtagande ni vill teckna, dock högst 25 000:-

Övriga arbeten

Tvättning av gravvård 470:-
Tvättning gravvård + gravram 950:-
Tvättning av liggande gravhäll 335:-
Ifyllnad av text på gravvård 270:-/tim
Byte av jord gravrabatt 50x50 135:-
Byte jord/rengöring emperilåda 135:-
Stensäkring 270:-/tim + materialkostnad 950:-
Övriga arbeten 270:-/tim

Grundskötsel

Kunden planterar sina egna blommor, kyrkogårdsförvaltningen sköter planteringen. Trimning ingår. 470:-

Gräsklippning/grästrimning 215:-

Utsättning av snittblommor 70:-
Exkl. blommor

Vårplantering

Arbetskostnad (plantering) 70:-
Påskliljor i kruka 40:-
Penséer 14:-

Sommarblommor

Arbetskostnad för plantering 70:-
Exkl. blommor

Gravljus

Tändning av gravljus inkl. ljus 90:-

Höstplantering/dekoration

Arbetskostnad (plantering m.m.) 70:-
Ljung 40:-
Blomsterkål 35:-
Granriskrans 150:-
Liggare 135:-
Granristäckning 70:-

Prislista Emperilåda	Pris/st
30x30	1 280:-
40x30	1 330:-
50x30	1 370:-
60x30	1 420:-
70x30	1 460:-
80x30	1 520:-
90x30	1 725:-
100x30 hel planteringslåda	1 800:-
100x30 delad låda	1 875:-
Nya band till emperilådan	50:-
5 stycken band	200:-

Behöver ni hjälp med montering av lådan tillkommer en kostnad på 270 kronor

För vidare info kontakta kyrkogårdsförvaltningen tel. 0590-102 54
E-post filipstad.kyrkogardsforvaltning@svenskkyrkan.se

Dela lika under samma himmel

Act Svenska kyrkans fastekampanj "Dela lika under samma himmel" pågår från fastlagssöndagen 19 februari och fram till palmsöndagen 2 april.

Tillsammans kan vi säkerställa att fler människor får tillgång till en hållbar och rättvis matförsörjning. Världen är hungrigare än någonsin fast det produceras mer än tillräckligt med mat i världen för att alla människor ska bli mätta.

Att dela med sig har aldrig varit viktigare. Genom att ge en gåva är du med och bidrar till att fler människor kan äta sig mätta. Insamlingsbössor och swishinformation finns i våra kyrkor och lokaler under den aktuella perioden.

Har ditt barn blivit döpt under 2022 i Filipstads församling?

Nu finns barnets dopängel att hämta i Kyrkans hus. Välkommen in för att hämta den måndag-torsdag 9.30-12.00.

Kaffestuga varje tisdag
kl. 9.30 -11 i Kyrkans hus Filipstad och kl.10-12 i Nykroppa sockenstuga.
Hantverkscafé Lesjöfors tisdagar 10.00 – 12.00.
Vi bjuder på enkel fika och god samvaro.

tryggt givande
givasverige

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

DELA LIKA UNDER SAMMA HIMMEL

I KVÄLL GÅR ÖVER **800 MILJONER** MÄNNISKOR OCH LÄGGER SIG HUNGRIGA

* 110 kronor räcker t ex till en matkasse för en familj på Filippinerna i en vecka. Källa wfp.org.

SWISHA TILL 900 1223

Tillsammans gör vi skillnad. Din gåva gör det möjligt.

Sorg och tröst

Vi drabbas alla av sorgen någon gång under livet. Oavsett om den är väntad eller oväntad så är vi aldrig och kan inte vara förberedda på vad vi kommer känna, hur vi reagerar, gör och tänker. Vi är alla olika. Man kan googla sorgen och hitta de olika faserna och stadierna som vi allmänt går igenom vid sorg och läsa att så småningom så lättar sorgen. Det är bra att vi kan läsa om det, men hjälper det oss när vi är mitt i sorgen? Ska det verkligen göra så ont i oss så att vi tror att vi ska gå sönder i saknaden av den man mist? Eller varför känner jag ingenting? När är det okej/eller inte okej att gråta eller vara ledsen? Får man sörja någon om man inte tillhör den innersta kretsen? Vem har mest rätt att vara ledsen? Det kan finnas så många funderingar just runt sorg, men jag tänker att ingen kan förvägra dig känslan att vara ledsen eller att gråta över någon oavsett om du är nära familj eller inte.

I min familj har Astrid Lindgren alltid haft en betydande plats. Jag tänkte inte så mycket på det när jag var liten vad hennes sagor handlade om, men ingen kunde som Astrid beskriva döden så enkel och nära. Som i *Mio min Mio* där Mio möter sin fader konungen på stranden och tar Mio i sin famn. Eller drängen Alfred i Emil som levtt sitt liv lite i sus och dus, men jobbat hårt och till sist står där rädd och lite ängslig inför Herren och undrar hur det här nu ska bli. Men han får sin snövita skrud och hälsas välkommen hem av Gud. Eller som *Bröderna Lejonhjärta*.

Jag tror att de flesta av er känner till den boken, men den handlar om två bröder, Jonathan och Skorpan. Skorpan är lungsjuk och är så dålig att han inte orkar vara uppe och har väl inte så långt kvar. Jonathan, hans äldre bror, sitter ofta bredvid honom och berättar om vart man kommer efter döden, att man kommer till Nangijala. I vilket fall som helst börjar det brinna och Jonathan lyckas rädda Skorpan ur elden men dör själv. Efter en tid dör även Skorpan och de två möts i Nangijala. Sen händer det en massa saker, men det är mest det jag kommer ihåg. För det var så här att min pappa ofta läste för mig när jag var liten och så bestämde vi att han skulle läsa just *Bröderna Lejonhjärta* för mig.

Han började och det gick riktigt bra ända tills Jonathan dör. Jag kommer så väl ihåg att pappa blev aldeles tyst. Jag som tyckte det var så spännande kunde inte förstå att han slutade. Så jag tittade på pappa och såg att han var aldeles tårögd. Jag undrade om han var ledsen, men han svarade "nej, jag fick bara något skräp i ögat", så vi bytte bok och läste någon annan. Vi gjorde några försök men kom aldrig längre än till samma ställe. Till slut tröttnade min mamma och läste klart hela boken för mig med orden till min pappa: "Hon måste ju få höra klart

hela boken någon gång." Vad det var som gjorde min pappa så röd och ledsen just med den boken vet jag inte, för han var inte sån annars. När jag blev äldre så brukade jag och mamma skratta åt det här. Men han klarade aldrig av *Bröderna Lejonhjärta*.

Mina föräldrar dog för några år sedan med bara några månaders mellanrum. Så när jag läser eller ser en Astrid Lindgren-film minns jag alltid mina föräldrar. Jag trodde aldrig jag skulle sluta vara ledsen, men så går tiden och sorgen ändras. Jag saknar dem fortfarande men nu kan jag plocka fram alla de fina och ljusa minnen jag har av dem. Och jag tänker att alla har sina speciella minnen av nära och kära som man kan plocka fram lite då och då.

Någon har sagt att sorgen är som ett grått garnnystan som man får börja nysta upp. Och när man kommit till änden på garnet, vilket är en process som tar tid, kommer man att finna att djupast där i sorgens garnnystan finns just tacksamhet. Tacksamhet över det som varit, och hopp om att vi får mötas igen.

Hur långt har vi/du hunnit nysta upp vårt sorgnystan? Har du/vi kanske bara börjat? Eller är det rentav klart? Hur det än är, så är det som det ska vara. Sorg tar tid. Det får den göra. Sorgen är ingenting vi kan gå runt, utan vi måste gå igenom den. Fast det innebär tårar, smärta och saknad. Man kan inte bli glad och hel igen förrän sorgen läkt ut. För om den inte får göra det kommer vi aldrig att kunna skratta och känna glädje ordentligt utan sorgen kommer vara vår följeslagare i allt vi gör. Låt det ha sin tid så att vi så småningom kan plocka fram alla minnen utan att det gör ont, för den dagen kommer. Och oavsett om vi dör gamla eller unga och inte hittar någon mening i det så gör vi alla avtramp här på jorden.

Vi har varit viktiga och betydelsefulla för någon, älskade och värdefulla för omgivningen och vi blir aldrig glömda, vi är liksom inskrivna i den världsliga historieboken, där var och en av oss är ett kapitel och där vårt livspussel faller på plats bit för bit. För det är ju så generationer kommer och går genom tidens gång och tillsammans så väver vi ett mönster som fylls på genom tiden.

Vår stund på jorden är viktig!

Sussi-Ann Nilsson

Kyrkomusikerns tankar om begravningsmusiken

Under min tid som kyrkomusiker i Filipstads församling har det blivit många begravningar där jag har spelat musik och psalmer på orgeln. Det har blivit många hundra tillfällen för begravningsmusiken. Men de alla har något gemensamt: de är unika och den personen som begravs samt just den begravningen finns det bara en av.

En begravning är väldigt personligt, man firar även livet som den avlidne har levt, talar om dennes liv och möter alla sörjande som samlas kring bären. Då har begravningsmusiken en stor uppgift att fylla: att finnas med på den sista stunden när anhöriga tar farväl av sin älskade familjemedlem. Då är önskemålen för musiken väldigt viktiga, man ser till att den önskade musiken finns och framförs på det finaste sättet. Det har funnits önskemål förutom de klassiska musikstycken även om "Trollvisan" och om dansbandsmusiken på orgeln. Allt det går bra att spela, man ska bara tolka styckena på ett sätt som passar in i begravningssammanhanget.

Många musikstycken är återkommande, ett av dem är "Värmlandsvisan". Jag fick en gång frågan om jag är trött på att spela den. "Nej", svarade jag, "varje gång är det ju nya människor som

lyssnar och man spelar bara den gången för den avlidne och alla begravningsgästerna på den begravningen".

Man spelar för dem som tar avsked av en älskad person, så det blir aldrig slentrianmässigt eller opersonligt. Det är alltid bara det tillfället med just de personerna. Att spela vacker musik och psalmer på en begravning är en stämningfull och unik möjlighet att ge de anhöriga ett fint minne om den avlidne, där musiken har en viktig roll.

Katre Lehtsaar-Helmersson
Kyrkomusiker

Psalmer och orgelmusik på begravningen

Det finns många välkända och älskade psalmer som ofta återkommer i begravningssammanhang. Psalm 249, "Blott en dag", önskas på många begravningar. Det är först när man har fått livserfarenheter och gått igenom svårigheter man förstår vad den psalmen handlar om; att när man inte vet hur någonting blir och inte vet hur framtiden ser ut kan man ta allting ett ögonblick i sänder och lämna det i Guds händer. En annan klassiker är Psalm 297, "Härlig är jorden", en psalm som sannerligen har stämningen som passar väldigt bra på en begravning. Psalm 256, "Var inte rädd, det finns ett hemligt tecken", har också förtröstan och stöd i det

svåra, att lämna allt det välbekanta och gå vidare efter att livet tagit slut.

Klassiska orgelstycken som ofta önskas är till exempel Air av J.S. Bach, Gammal fäbodpsalm av O. Lindberg, Våren av E. Grieg, Ave Maria av Fr. Schubert, Tröstevisan av B. Andersson, Omkring tiggarn från Luossa av D. Andersson och G. Johansson och Värmlandsvisan.

Alla dessa musikstycken, både klassisk musik och instrumentala sånger, är ofta önskade att ha med på begravningen. Alla har de ett fint budskap och förtröstan som skänker tröst i sorgen.

Katre Lehtsaar-Helmersson

Livet efter döden enligt katolsk och ortodox tradition

Hur ser det ut där på ”den andra sidan”? Den frågan har nog människan ställt sig i alla tider. Bibeln i sig själv går inte in i detalj på hur tillvaron – i väntan på de yttersta tiderna – ser ut. Ibland beskrivs tillståndet som en sömn. Se till exempel Lukas Evangelium 8:52, där Jesus uppväcker en död flicka och säger: ”Gråt inte! Hon är inte död, hon sover.”

Men sedan finns där Bibelverser från apostlarna som – i sin tur – gett upphov till funderingar i den kristna traditionen. I första Korintierbrevet skriver Paulus i kapitel 3 verserna 11-15. Det handlar om att bygga sin tro antingen med guld och ädelstenar eller med gräs och halm. Där avslutar aposteln med att konstatera att ”den som bygger sin tro med ”gräs eller halm” skall bli räddad men ”... som ur eld.” Allt skall renas och provas genom gudomlig eld. Den versen har varit en av utgångspunkterna för katolsk lära om Skärselden. Redan under 100-talet finns utsagor hos tidiga kyrkofäder och kyrkomödrar om ett tillstånd efter döden där en slags ”viloplats” finns för själarna (i väntan på yttersta tiden). Ett vittnesbörd är Perpetua av Karthago (hon levde mellan ca år 170-202) som i en dröm berättar om hur hon möter sin bortgångne bror i ”dödsrikets väntrum” där hon ber att han skall få lindring i sin väntan. Det finns mycket att säga om alla olika tankegångar under århundradenas lopp, men låt oss göra ett nedslag hos vår egen heliga Birgitta. Hon tänker sig dödsriket så här: Det är fyra ”stationer” där en leder bort från Gud, men där de tre övriga faktiskt leder till himlen och till Gud. Först är det reningens tillstånd, sedan vilans tillstånd, och sist uppstigandets tillstånd (se bild) när själarna är beredda att stiga upp till Guds himmelrike. Birgitta hade därmed en mer positiv bild av begreppet Skärseld – gentemot andra teorier. ”Skära” betyder ”rena” alltså själen liksom renas från ”skräp” som hindrar själen från att möta Gud.

Hos ortodoxerna (Grekland, Ryssland med flera) finns inte skärselden riktigt på samma vis. Här har en annan bibelvers

påverkat tanketraditionen. Återigen är det ett brev från aposteln Paulus. I Efesierbrevet kapitel 6 verserna 10-18. Där handlar det om en kamp mot ”... onskans andekrafter i himlarymderna.” I vers 13 sägs specifikt att ”Ta därför på er Guds rustning, så att ni kan göra motstånd på den onda dagen ...” Här tänker man sig att själarna på sin vandring till himlen möts av ”andekrafterna” som prövar själen utifrån olika svårigheter. Själens försvaras av en ängel som för själens talan. Därefter färdas själen igenom ”station efter station” tills prövningen är klar; själen och ängeln har då vunnit över ”krafterna och träder in i Guds rike. Nu ska sägas att denna lära är omstridd bland de ortodoxa och delas inte av alla. Dock finns bön om befrielse från dessa ”stationer” ofta med i den ortodoxa liturgin.

Att be även för de avlidna gör även den evangeliskt-lutherska kyrkan – det är fastslaget i bekännelseskriterierna bland annat i Apologin. Exempel på detta är själaringsningarna varje söndag samt bön för de bortgångna under Allhelgonahelgen. Men reformatörerna såg det lika mycket som en pastoral fråga för att skapa lugn för de människor som sörjer sina bortgångna. Luther själv ansåg att alla frågor av denna art måste överlämnas till Kristus och till Guds nåd. Han tyckte att man skall be för de hädangångna och sedan överlämna alla frågor till Gud. I Nya Testamentet verkar det, för övrigt, som man ber för en nyligen avliden; Paulus medarbetare, Onesiforos. Detta sker i 2 Timotheosbrevet kapitel 1 vers 16, 17.

Till sist skall tilläggas att modern teologi ofta tolkar dessa olika begrepp ur ett såväl själsligt som psykologiskt perspektiv. Att ”rening” och ”prövning” är uttryck för själsliga tillstånd som de bortgångna går igenom på sin vandring hem till Guds rike där Herrens nåd möter alla som vill. Uppenbarelsboken skriver i Kapitel 21 vers 3 och 4 ”... Han (Gud) skall bo ibland dem och de skall vara hans folk, och Gud själv skall vara hos dem, och han skall torka alla tårar från deras ögon. Döden skall inte finnas mer, och ingen sorg och ingen klagan och ingen smärta skall finnas mer. Ty det som en gång var är borta.”

Per Saxholm

Birgitta – skärselden.

Orgelsoppa i Filipstad

Vi samlas i kyrkan kl 12 och efter musiken går vi till Kyrkans Hus och äter soppa. Kostnad 30 kr. Helst Swish eller kontanter. 29 mars och 26 april.

Sopplunch i Lesjöfors
22 mars, 19 april och 31 maj kl 12
Sopplunch i Gäsbörn
15 mars kl 12

Amazonerna

Träffas varannan måndag kl. 10.00 i Kyrkans Hus,

Stora salen i öppen gemenskap.

Gofika, lotterier, prat och glada skratt!

Hantverkscafé i Lesjöfors

Kom till vårt hantverkscafé i Lesjöfors kyrka.

Vi träffas varje tisdag kl.10-12 i Värmlandssalen.

Alla är välkomna och vi bjuder på enkelt fika.

Svenska kyrkan
FILIPSTADS FÖRSAMLING

När någon dör – vad händer då?

Om du förlorar en människa som står dig nära behöver du ta hand om dig och få tid att sörja. Men kanske är det inte nog med sorgen. Kanske är du den som ansvarar för allt det praktiska – att berätta för andra, att beställa en kista och att ordna med begravningen? Vem tar hand om kroppen när någon dör? Vilka räknas som närmast anhöriga och vad ska de göra?

Här kan du läsa om vad som ska göras när någon dör, och av vem.

På efterlevandeguiden.se hittar du information om de praktiska frågor som ska tas om hand under månaderna efter dödsfallet. Sajten är ett samarbete mellan Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten.

De närmast anhöriga får dödsbudet

Om ingen anhörig var närvarande när personen dog, kontaktas de anhöriga så fort som möjligt av till exempel sjukhuset.

Kroppen förs till bårhuset

När någon dör ska kroppen föras till bårhuset i väntan på begravning eller kremering. Oftast är det sjukhuset eller servicehuset som sköter om det. Om dödsfallet beror på en olycka, ett brott eller liknande så gör polisen det.

Ta reda på dödsboets tillgångar och skulder

Dödsboet består inte av några personer, utan är de tillgångar och skulder som finns kvar efter en avliden person. Tillgångarna kan till exempel vara pengar, bostad och saker. Tillgångarna i dödsboet ska först och främst användas för begravningen. Om pengarna inte räcker till det, kan dödsboet ansöka om ekonomiskt stöd hos socialtjänsten.

Skatteverket utfärdar intyg

Innan en person kan begravas eller kremeras måste Skatteverket utfärda ett intyg om att den avlidne får gravsättas eller kremeras.

Ta reda på den dödas önskemål

Många har lämnat efter sig nedskrivna eller muntliga önskemål om hur de vill begravas, och hur de vill att en begravnings- eller minnesstund ska utformas. Ta hänsyn till önskemålen.

Välj kistbegravning eller kremering

Nu behöver de anhöriga till den döda personen planera för begravningen. Om det inte finns någon anhörig som vill ta hand om begravningen är kommunen skyldig att göra det. Man kan välja att begrava kroppen i en kista eller att kremera. Det måste ske inom en månad efter dödsfallet, med vissa undantag.

Kontakta Svenska kyrkan om begravningen

Om den döda ska begravas enligt Svenska kyrkans ordning, finns det mycket hjälp och stöd att få i planeringen av begravningen. Kontakta församlingen där den döda ska begravas, så får du hjälp.

Kom överens med andra anhöriga

Ibland kan det vara svårt att komma överens med andra anhöriga om praktiska frågor. Om det uppstår

Askgravlund. Den döda kroppen kremeras. Askan strös ut eller grävs ner på ett område där stoftet från fler människor finns. På en gemensam yta finns namnen på de döda angivna. Anhöriga får delta om de önskar.

Begravningsplatser allmänna för alla

I Sverige har vi så kallade allmänna begravningsplatser. Oftast ligger dessa platser på kyrkans mark. Alla som är folkbokförda i Sverige och betalar kommunal inkomstskatt, betalar en begravningsavgift. I avgiften ingår att man får gravsättas på en allmän begravningsplats

och ligga begravd där under 25 år. Anhöriga kan förlänga tiden efter dessa 25 år.

en tvist mellan er som handlar om kistbegravning alternativt kremering eller om vilken plats den döda ska begravas på, kan ni be församlingen om att få hjälp med medling.

Anlita en begravningsbyrå

Om du vill kan du dessutom anlita en begravningsbyrå. Du bestämmer själv om begravningsbyrån ska hjälpa till med några få saker eller om den ska hålla i helheten.

Berätta om dödsfallet

Tänk igenom vilka du behöver informera om dödsfallet, till exempel släktingar, vänner, kollegor och grannar. Du kan ta hjälp av andra. Kanske ringa eller använda andra.

Jordbegravning eller kremering? Egen grav eller aska som sprids? Många berättar för sina anhöriga om hur och var de vill bli begravda i framtiden. Om en avliden person inte har berättat, eller lämnat några önskemål efter sig, får de anhöriga ta ställning till en bra lösning.

Det finns olika sätt att gravsättas på

Det finns flera olika slag av gravsättningar:

Kistgravplats. Den döda kroppen placeras i en kista, och kistan begravs i jorden. Över kistgraven reser de anhöriga ofta en gravsten. Eller så används en redan befintlig familjegrav.

Urngravplats. Den döda kroppen kremeras. Askan läggs i en urna, som begravs i jorden. Över urngraven reser de anhöriga ofta en gravsten. Eller så används en redan befintlig familjegrav.

Askgravplats. Den döda kroppen kremeras och askan begravs i jorden. De anhöriga kan resa en gravsten över graven. Till skillnad från en urngravplats så är askgravplatsen skötselfri. De anhöriga kan pynta med ljus och snittblommor men sköter inte om gravplatsen. Det kan finnas lokala bestämmelser om askan begravs med urna eller ej, hur många personer som kan begravas i samma gravplats och hur gravplatsen och gravstenen får se ut.

Minneslund. Den döda kroppen kremeras. Askan strös ut eller grävs ner i en minneslund, som är ett område där stoftet från fler människor finns. Minneslundan är anonym – där finns inga personliga stenar och namnet på de döda finns inte skrivna någonstans. Anhöriga får inte delta när askan grävs ner eller strös ut.

Huvudmannen ansvarar för verksamheten

Begravningshuvudman kallas den som ansvarar för begravningsverksamheten på en ort. I nästan hela landet är det Svenska kyrkans församlingar. Undantagen är Stockholms stad och Tranås kommun. Huvudmannen ska bland annat: hålla med ett tillräckligt antal gravplatser, sköta kremering, ta emot stoft (askan eller kroppen) för förvaring, sköta visning av den döda, sköta gravsättning och tillhandahålla lokal för begravningsceremonin.

Askan kan strös på andra platser

Det är möjligt att strö den dödas aska någon annanstans – över jord eller vatten. Men då är det inte en gravsättning. Ansök i så fall hos Länsstyrelsen, som fattar beslut. Platsen ska vara lämplig och askan måste hanteras på ett värdigt sätt.

Begravning inom en månad

Sverige har en begravningslag. Den säger att den döda måste kremeras eller gravsättas senast en månad efter dödsfallet. Om kroppen kremeras ska askan gravsättas inom ett år efter kremationen. Om det finns särskilda skäl att vänta längre, kan du begära anstånd hos Skatteverket.

Den döde kan begravas på en annan ort

De flesta begravs på den ort där de bodde innan de dog, eller på orten där de föddes. Om det finns plats, går det bra att begrava den döde på en annan ort, där hen inte var folkbokförd.

De anhöriga får göra mycket – men inte allt

De anhöriga får välja eller tillverka kista eller urna, samt gravsten eller annan gravanordning.

Det finns regler om material och mått, så kontakta först huvudmannen om du själv vill tillverka, måla eller dekorera kistan eller urnan. De anhöriga får däremot inte: förvara aska i hemmet, låta dela aska (om det inte finns mycket speciella omständigheter), öppna grav på allmän begravningsplats, gräva ner eller strö aska i minneslund, strö eller gräva ner aska på annan plats än begravningsplats utan tillstånd från länsstyrelsen, låta flytta gravsatt stoft eller aska (om det inte finns speciella omständigheter).

Man måste inte ha en begravningsceremoni, men för de allra flesta är ceremonin ett tillfälle att få ta farväl av den döda. Man kan välja mellan: begravningstjänst i Svenska kyrkan, begravning enligt ordningen i en annan kyrka eller religion, eller borgerlig begravning.

Om den döda inte var medlem i Svenska kyrkan kan det ändå vara möjligt att få en kyrklig begravning.

Kostnader för en begravning

En kyrklig begravningstjänst kostar ingenting för den som varit medlem i Svenska kyrkan.

Planera begravningen

Så här kan du planera för begravningstjänsten: Alla som är folkbokförda i Sverige betalar en begravningsavgift som täcker de viktigaste kostnaderna vid en begravning. Medlemmar i Svenska kyrkan betalar också en kyrkoavgift som täcker en del. Dödsboet betalar för de begravningskostnader som inte täcks av begravnings- eller kyrkoavgiften. Dödsboets pengarska först och främst används till begravningen.

Begravningsavgiften täcker det viktigaste. Alla som är folkbokförda i Sverige betalar begravningsavgift till Skatteverket. Det här ingår i avgiften: gravplats i 25 år, kremering, ceremonilokal, transport av kistan från kapell eller kyrka till begravningsplats och krematorium lokal för visning av kroppen.

Medlemmar i Svenska kyrkan betalar också en kyrkoavgift (kyrkoskatten). Om den döde tillhörde Svenska kyrkan täcker kyrkoavgiften kostnaderna för präst från Svenska kyrkan, begravningstjänst, församlingskyrka eller kapell, kyrkomusiker för musik i kapell, på kyrkogården och i kyrkan, processionsbärning av kistan.

Det är som regel bara medlemmar som begravs i Svenska kyrkan. Om den döde inte var medlem i Svenska kyrkan kan man anta att hen inte ville ha en kyrklig begravning. Därför är grundregeln att personer som inte är medlemmar inte begravs i Svenska kyrkan.

Kostnader som dödsboet står för

Dödsboet betalar för de begravningskostnader som inte täcks av begravnings- eller kyrkoavgiften. Det kan handla om: kista och eventuell urna, svepning, transport av kistan till bisättningslokal, det vill säga en lokal där kyrkan tar hand om kistan innan begravningen, extra musik och sång, dödsannons, blommor, förtäring vid begravning eller minnesstund,

Östra kyrkogården i Filipstad.

gravsten, bouppteckning, begravningsbyrå.

Så här kan du planera för begravningstjänsten: Börja med att ta reda på om den döda hade några egna önskemål. I så fall ska ni i möjligaste mån ta hänsyn till dem. Önskemålen kan handla om var begravningen ska hållas, vilken präst som ska hålla i begravningen, hur kistan eller urnan ska gravsättas, ifall askan ska spridas på någon annan plats än på en kyrkogård eller begravningsplats, ifall det ska vara en begravningsceremoni bara för de närmaste eller även för vänner och bekanta, bibeltexter och psalmer under begravningen, minnesstunden efter begravningen.

Ibland passar en minnesgudstjänst eller avskeds-gudstjänst. Om den döda hade av sagt sig en begravningsceremoni kan man ha en minnesgudstjänst istället. Minnesgudstjänsten och avskeds-gudstjänsten är alltså en möjlighet att ha en minnesceremoni för den döda även när det inte finns en kropp att begrava.

Det finns stor frihet att välja plats för begravningsceremonin. Det kan till exempel vara i en kyrka, ett kapell, en församlingssal. Det kan vara ett hem, en trädgård, på en strand eller vid graven på en begravningsplats. Prata med prästen om du vill ha ceremonin på ett annat ställe än i kyrkan – hen avgör om det är möjligt.

Begravningsgudstjänster öppna för alla

Gudstjänster i kyrkan är öppna för alla som vill delta. Det gäller även begravningstjänster.

När du har bestämt dig för en kyrklig begravning, kontaktar du den församling i Svenska kyrkan där den döda ska begravas. Du anmäler dödsfallet, talar om att du vill ha begravningen där och bokar datum för begravningstjänsten.

Om du vill kan du ta hjälp av en begravningsbyrå som hjälper till med det som inte kyrkan hjälper dig med, till exempel att utforma en dödsannons, välja kista eller urna, välja blommor, välja gravsten med mera.

När du har anmält dödsfallet till församlingen tar prästen kontakt med dig och bokar ett möte. Vid mötet pratar ni om den döda och om hur begravningen ska utformas. Då pratar ni också om önskemål kring psalmer och musik. I mötet med prästen kommer ni att prata om själva begravningstjänsten och om personen som har dött. Andra saker prästen kan hjälpa dig att ta ställning till är till exempel utsmyckning med blommor eller annat och kistbä-

rare. Oftast bär kistbärare in kistan in i kyrkan inför eller i början av begravningstjänsten. Församlingen kan ordna med kistbärare, men det är också möjligt för anhöriga att vara med och bära kistan.

Om begravningen ska avslutas i kyrkan eller på kyrkogården. Begravningsgudstjänsten kan avslutas inne i kyrkan eller kapellet på begravningsplatsen. Om gudstjänsten avslutas i kyrkan eller kapellet tar de sörjande avsked vid kistan eller urnan. Senare förs kistan till graven, eller till krematoriet om den döde ska kremeras. Kistan kan föras till graven samma dag eller vid ett senare tillfälle. Om gudstjänsten avslutas på begravningsplatsen tar de sörjande avsked vid graven när kistan eller urnan har sänkts ner. Prästen ber en slutbön.

Hur kan man hjälpa barn att förstå begravningen? Om du har funderingar över om små barn ska vara med på begravningen, fråga prästen.

Mycket att tänka på

Skriv gärna ut en checklista med påminnelser till dig själv, för att inte glömma något viktigt. Kolla om den döda hade några önskemål om begravningen. Skaffa intyg för gravsättning hos Skatteverket. Välj kyrka för begravningstjänsten. Träffa prästen. Välj gravplats, kista eller urna.

Fundera på om begravningen ska vara för de närmaste eller för fler och hur du ska informera vänner och bekanta om den.

Om du ska anordna en minnesstund – välj lokal och planera för kaffe eller mat.

Formulera eventuellt en dödsannons.

Välj, beställ eller tillverka gravsten eller annan gravanordning.

Sök tillstånd hos Länsstyrelsen om du vill strö aska på annan plats än begravningsplatsen.

Fundera också på hur ni ska göra med visning av den döda, dekoration av kista och gudstjänstlokal, kistbärare, transport av kista och urna, nedsänkning av kista eller urna i graven, utsmyckning av gravplatsen, brev, smycken eller annat i kistan eller graven.

När någon dör är det viktigt att få ta ett sista farväl. I kyrkan gör vi det i en begravningstjänst. Då överlämnar vi den som dött till Gud. Under begravningstjänsten får de församlade be, sjunga och minnas tillsammans.

Begravning i Svenska kyrkan är en gudstjänst. Tillsammans med prästen kan du välja bibeltexter och planera begravningstjänsten. Om du har önskemål om psalmer eller annan musik pratar du med prästen och kyrkomusikern.

Källa: www.svenskakyrkan.se

Så stöttar du barn i sorg

Hur stöttar du bäst ett barn i sorg?

● Lyssna till barnets tankar och berättelser. Låt det ställa frågor och svara så ärligt du kan. Tänk på att svara på frågan, inte mer, inte mindre och var inte rädd för att säga att du inte vet. Hitta svar tillsammans.

● Skapa struktur. Hjälp barnet att skapa en trygghet i vardagen genom att skapa nya rutiner, ritualer och traditioner.

● Våga fråga. Genom att ta reda på hur barnet tänker kan du som vuxen hjälpa hen att förstå och sätta ord på sin upplevelse och reda ut missuppfattningar.

● Gråten kan vara skrämmande. Man bör då förklara för barnet att det inte är farligt att gråta och varför man gråter.

● Tro inte att barn och ungdomar inte sörjer bara för att de inte visar det så tydligt. Allt som bekräftar att barnet har det jobbigt är bra, på så sätt blir det inte ifrågasatt i sin sorg.

● Undvik att påstå att du förstår hur det känns. Barn och unga som blivit drabbade av sorg föredrar att omgivningen säger att de är ledsna för det som hänt.

● Säg inte att någon har somnat in eller gått bort. Det kan skapa stora missförstånd för de yngre barnen.

Anna Johansson

Nystart av sorgegrupp

Det blir nystart av sorgegrupp i Filipstad den 8 mars klockan 15 i Kyrkans hus. Då är Du välkommen som blivit ensamstående och/eller förlorat din anhörige vän. Vi träffas varannan vecka, fem gånger. Alla i gruppen har tystnadsplikt. Anmälan till diakonissan, 0590-187 60, eller expeditionen 0590-187 50. Eller kom bara!

Några tips till tröst och glädje i sorg

Viktiga papper: Framtidsfullmakt, Vita arkivet, begravningsbyråernas egna arkiv, och *Neutralt kompendium - Mina önskemål*, finns på Kyrkans hus

Lästips:

Att ta farväl – gratis

Larver o trollsländor – barnbok

När klassen berörs av dödsfall – för skolan
Vägen upp – bok att använda vid Sorgegrupper.

Eivind Skejes *"Sommarlandet"*, en bok om sorg, för de som mist ett barn

Sorgegrupper erbjuds till alla sörjande genom personlig kontakt eller inbjudan

En enkelt sätt att komma ihåg när chock, död eller stor förändring drabbar dig. 4H: Håll om. Håll i. Håll tyst. Håll ut.

Historien om ett tomt påskägg – en påskbetraktelse

Min absoluta favoritberättelse om påsken är berättelsen om det tomma påskägget. Den finns i Det är aldrig kört Påsk. Den handlar om en skolklass och en fröken, där det går en pojke som inte är som alla andra. Han är dessutom svårt hjärtsjuk, men de vet de inte om.

Fröken är lite bekymrad över honom, hon vet inte om han förstår allt, men när han säger något är det klokt.

Fröken pratar om varför vi firar påsk, berättar om Jesus och vad som hände med honom under påsken. Sedan ger hon klassen en uppgift, alla barn får med sig ett tomt påskägg, som de skall fylla med saker som hör påsken till.

Dagen efter kommer barnen med äggen och de är fyllda av olika saker, blommor, fjädrar, smycken med mera. Till slut är det bara ett ägg kvar, ett tilltufsats ägg och det tillhör den speciella pojken. När hon öppnar ägget är det tomt och hon vet inte riktigt vad hon skall säga. Hon frågar honom om han förstår vad uppgiften var. "Ja" svarar han med klar röst, "ägget är tomt eftersom graven är tom och Jesus har uppstått".

Varje gång jag läser denna berättelse - jag gör det för konfirmanderna och även vuxna grupper - så blir jag så berörd. Det är ju precis så här det är, enkelt och samtidigt svårt att förstå.

Kanske denna berättelse är vad vi behöver just i år. Ett år fullt av krig, inflation, höga elräkningar och dyra matpriser. En berättelse om hopp och framtidstro. Vi får fira påsk i våra kyrkor, vi får följa med i dramat varje dag i stilla veckan, från sista måltiden med gemenskapen och glädjen som förbytts i rädsla och oro.

I kyrkorna firar vi mässa och dukar av altaret och lägger rosor och törnekrona där i stället. Natten i Getsemane då en av lärjungarna för-rådde Jesus och skrällen kommer till dem. Rättegången med Pontus Pilatus, som egentligen vill slippa döma Jesus. Korsfästelsen på långfredagen, en dag då vi kan få bli stilla inför korset och döden. Vila i det.

Sedan kommer påskdagens jubel, vi dukar upp altaret med ljus och blommor och sjunger; Dina händer är fulla av blommor. Kristus är uppstånden – ja han är sannerligen uppstånden. Och ännu en gång förundras vi över att ljuset alltid vinner över mörkret, vi går från död till liv. Vi omsluts av förlåtelsen och får bada i Nådens hav.

Vi behöver ett tomt ägg i år, ett ägg som symboliserar uppståndelsen. Att något nytt skall komma in i våra liv, fylla det med glädje. Vi får mötas igen, vi människor. Med glädje och utan rädsla och oro. Vi möts ansikte mot ansikte och ler.

Jaana

Barnverksamhet i Filipstads församling

Himlakul i Lesjöfors F-5
Måndagar 13.30 – 15.00
Värmlandssalen,
Lesjöfors kyrka

Kyrki i Gåsborn 4–10 år
Måndagar 17.00 – 18.00
Sockenstugan, Gåsborn

Himlakul i Nordmark F-6
Tisdagar 14.30 – 16.00
Församlingshemmet, Nordmark

Himlakul i Filipstad F-6
Onsdagar 15.30 – 17.00
Barnavdelningen, Kyrkans hus

Himlakul i Brattfors F-6
Torsdagar 13.30 – 15.00
Kyrksalen, Brattfors kyrka

HIMLAKUL

Välkomna!

Inför påsken – kyrkans största helg

Påsken är kyrkans största helg.

Vi firar att Jesus har besekrat döden och med den allt som står livet emot. Påsken är en påminnelse om att ingenting riktigt på djupet kan hota oss människor.

Påskdagen är den kristna kyrkans största dag. Då uppstår Jesus efter att ha dött och begravts på långfredagen. I en del kyrkor inleds firandet med en påskmessa mycket sent på påskafton. Ordet messa betyder att det är en nattvardsgudstjänst. Men oavsett tidpunkten uttrycker påskdagens gudstjänst en stor glädje. Sex ljus, påskliljor och glädjefärgen vitt på textilierna visar att mörkret vänts till ljus och långfredagens lidande till jubel. När texten om Jesu uppståndelse läses tänds ett stort påskljus som en symbol för den uppståndne. Ibland delas en påsklilja ut till alla i gudstjänsten.

Gudstjänsten på annandag påsk har samma festprägel som på påskdagen. Det gäller även följande söndagar fram till Kristi himmelfärds dag. Veckan efter påskdagen kallas för påskveckan. Kyrkans firande av

Jesu lidande, död och uppståndelse har sedan gammalt kombinerats med flera andra traditioner. Påskkäringar och påskris är fortfarande vanliga seder.

Påskkäringar och påskris

De söta små påskkäringar som ofta kommer på skärtorsdagen har ett mörkt ursprung. Det går tillbaka till den folktro på häxor som på 1600-talet ledde till att många kvinnor i Sverige dömdes till döden. Bland annat trodde man att de på skärtorsdagens kväll for till Blåkulla för att fira en häxsabbat med djävulen.

Påskriset har sin historiska grund i att gissling var ett inslag i tortyren av Jesus. I gamla dagar förekom risning på långfredagen eller påskdagen för att påminna om Jesu lidande. De vuxna slog barnen, barnen de vuxna, husbondefolket tjänarna och tvärtom så att alla i ett hushåll slog varandra. Detta påskris tog vägen över fastlagsris, och i dag är båda dessa ris med sina fjädrar eller pappersblommor en påminnelse om livets återkomst.

Ägget symboliserar Jesu uppståndelse. Genom det hårda skalet, en symbol för graven, bryter Kristi nya liv fram. Symboliken återfinns även i de godisfyllda ägg som många föräldrar ger barnen. Äggätningen vid påsk är en av våra mest internationella traditioner. Seden att måla ägg och äta ägg vid påsk är vanlig både i Sve-

Korset, akvarell av konstnären Yuan Guan, Kina. Foto: Jim Elfström.

rige och i stora delar av Europa. I det gamla samhället blev det tillåtet att börja äta ägg när den 40 dagar långa fastan tog slut vid påsk. Då fick man äta allt det som man avstått från, bland annat ägg.

Förmodligen kommer påskens gula färg från kycklingarna. Kycklingar har, som tuppar och höns, blivit de vanligaste motiven bland annat på påskkort.

Källa: Svenska kyrkans hemsida

VÅRKONSERT

Söndagen den 21 maj
Brattfors kyrka kl 16
Nordmarks kyrka kl 18.30

Konsert med Elvis Presleys sånger
Kent Lundberg, sång, Lasse Magnell, keyboard
Brattfors och Nordmarks kyrkokörer
under ledning av Katre Lehtsaar-Helmersson

Gudstjänster och musik i Filipstads församling under påskhelgen

2/4 Palmsöndagen

Kl. 11 Filipstads kyrka. Gudstjänst. Sussi Nilsson. Clas Andersson. Hammarö manskör medverkar. Kyrkkaffe i Kyrkans Hus.

3/4 Måndag

Kl. 18 Filipstads kyrka. Passionsandakt.

4/4 Tisdag

Kl. 18 Filipstads kyrka. Passionsandakt.

5/4 Onsdag

Kl. 18 Filipstads kyrka. Passionsandakt.

6/4 Skärtorsdagen

Kl. 12 Lesjöfors kyrka. Messa, Sverige-

finsk. Jonatan Edlund. Clas Andersson. Kl. 19 Filipstads kyrka. Skärtorsdagsmessa. Jaana Pollari Lindström. Clas Andersson.

7/4 Långfredagen

Kl. 15 Filipstads kyrka. Långfredagsgudstjänst. Per Saxholm. Katre Lehtsaar-Helmersson - fiol. Clas Andersson - piano.

9/4 Söndag Påskdagen

Kl. 11 Filipstads kyrka. Messa. Bertil Stenecas. Kerstin Chrunak. Kyrkokören medverkar under ledning av Ida Eckerwall. Rustan Christensson - trumpet. Kl. 11 Nordmarks kyrka. Messa. Jaana Pollari Lindström. Katre Lehtsaar-Helmersson. Kyrkokören Duralux och barnkören Sångfåglarna medverkar under ledning av Katre Lehtsaar-Helmersson.

Kyrkkaffe med smörgås och kakor. Kl. 11 Gåsborns kyrka. Högmessa. Per Saxholm. Clas Andersson. Lesjöforskören medverkar. Påsklunch. Kl. 16 Nykroppa kyrka. Messa. Bertil Stenecas. Kerstin Chrunak. Kören medverkar under ledning av Ida Eckerwall. Rustan Christensson - trumpet.

10/4 Måndag Annandag påsk

Kl. 11 Västeruds bystuga. Bygdegudstjänst. Anette Bäck Davidsson. Katre Lehtsaar-Helmersson. Brattfors kyrkokör medverkar. Kyrkkaffe med sju sorters kakor.

Svenska kyrkan
FILIPSTADS FÖRSAMLING

KYRK-FILIPS †-ORD

	HAN I LEJONGROPEN		KORTARE ÄN ROMAN		PRYDA FÄR SI-NA UT-BROTT	ÄR RÖD-MÄRKE-RAD I ALMA-NACKAN	
	ALLRA SIST	NERLAGD AVISA					
	HAR FOT-FÄSTE	TOG HEM SPELET					
	DUNSTER-KULÖR	STAT MED HERCE-GOVINA		MYR-GRÄS	GROD-DAR		
	STYV-NACKA-DE				LADE KANSKE LESS		
	HAR-MONI	MYCKET LÄNG-SAMT	KAN BOLLEN GÅ I	ÄR MAN ALLTID			
	HAGEN PÅ SCEN			DÄR-FINKAR			
					BÖN		
					PRO-FANT		
BOK F61			VIKTIG PJÄS	FEJS		LYSS-NAS TILL I APRIL	
HASTA				TORK-HUS		DIFFUS	
LUKTAR GOTT				VISA		HALLON	
				DEN SLÅS MED		LOGN	
	RYMMER PLAN				TVÅL I REBUS		
<h2>PSALMEN</h2> <p>”Och allt <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> i dagar vintergrå skall löst av himmelsljuset mot blom och mognad gå. Vi glädes åt varandra åt sol och sommartid, att på Guds jord få vandra och äga himlens frid. ”</p>				GÖR BIT TILL FÄGEL		MAJORI-TETS-ÄGARE I COOP DUMPADE	
				RIKT-NING INOM ISLAM	NATT-VARDS-KÄRL	STORM-FÄGLAR	
				KVAR AV HERR-GÅRD			KÖNET KUNDE SVENSKA ORD
				DEL AV JÖSSE			
				ARBETS-ORGA-NISA-TION			TVÅ BRIT-TISKA DRAG
MYCKET OTÄCKT							

Korsordslösningen skall vara tidningen tillhanda senast den 30 april och adressen är Kyrk-Filip, Box 16, 682 21 Filipstad. Märk kuvertet med ”Korsord nr 1”.

De tre först öppnade, rätta lösningarna belönas med varsin Triss-lott och vinsten skickas med post.

Vinnarna presenteras i nästa nummer av Kyrk-Filip. Lycka till!

Vinnare Korsord nr 4 2022:

Gunborg Åhling, Filipstad
Heddy Jansson, Lesjöfors
Birgitta Aspnes, Filipstad

Grattis till vinsten!

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Telefon/e-post: _____

Mil efter mil. Foto: Bosse Landberg.

Hälgdagskväll i timmerkojan

av Dan Andersson

*Bort, längtande vekhet ur sotiga bröst,
vik, bekymmer ur snöhöjda bo!
Vi ha eld, vi ha kött, vi ha brännvin till tröst,
här är helg, djupt i skogarnas ro!*

*Sjung, Björnbergs-Jon ur din fullaste hals
om kärlek och rosor och vår!
Stäm fiolen, Brogren, och spela vals
för spökblåa, mänlysta snår!*

*Det är mil efter mil till lador och hus
där frosten går tjurig vid grind,
här är lustigt i stockeldens gula ljus,
som darrar i nattens vind.*

*Och när morgonens stjärnor blekna och dö
och när ångorna stelna till is,
och när dagningen skälver på myr och sjö
vi sova på doftande ris.*

*Då sova vi alla på granris tungt
och drömma om bleka mör
och snarka och vända oss manligt och lugnt,
medan elden falnar och dör.*

Jodå, titeln är rättstavad, i alla fall enligt Dan Andersson själv. Så står dikten stavad i "Kolvaktarens visor" som kom ut 1915.

Att vakta en mila var ingen romantisk sysselsättning, utan ett vakande timme efter timme, dag som natt bortåt tre veckor den kallaste årstiden. Milan skulle glöda sakta invärtes och omvandla milvirket till träkol. Hon (milan var alltid en "hon") fick inte slå, det vill säga kasta av sig delar av den täckande kolstybben och börja brinna, för då var kolvaktarens förtjänst borta. Men någon gång kunde väl kolvaktare från de närmsta milorna få samlas för en stunds samvaro.

"Hälgdagskväll i timmerkojan" är en av Dan Anderssons mest kända dikter, tonsatt av Sven Scholander 1926 och insjungen av en rad artister genom åren.

Bosse Landberg

Mötet med begravningsentreprenör Björk

Jag minns det gula huset uppe på kullen som i går. Många gånger hade jag gått eller cyklat förbi det.

Nu bestämde jag mig, helt spontant, i ett ungdomligt infall, en sen lördagskväll, att söka svar på en del frågor som malt i mig sedan farmor dog och begravdes, praktiskt och tanke-mässigt.

Jag gick inte till en präst, det gjorde jag senare i det här ärendet. Och då, senare, vandrade vi också genom livet, prästen och jag. Jag glömmar aldrig prästen och kyrkoherden i Åmål, Harald Ernevi. Ett postumt tack!

Men nu mötte jag begravningsentreprenör Sixten Björk i Åmål, i ett spontanmöte, som inte varade en timme utan många. Och vilket möte i det gula huset på kullen! Jag glömmar aldrig begravningsentreprenör Sixten Björk, hans öppenhet, hans intresse för en kunskaps-törstande ungdom, stunden vid sötdricken, kaffet och avslutningen med korb och bröd.

Jag fick insikter i mycket den gången, mycket mer än en ung människa kanske kunde smälta på en gång. Men det var en nyttig insikt som jag har haft god nytta av som människa, i olika uppgifter.

Jag fick en del "medskick", hur han såg på människan, samhället och världen, kyrkolivet, kyrkans olika roller, olika uppgifter och tjänster. Och hans djupa människokänedom, respekt för människan och hans eget sökande efter trygghet och svar. Så oändligt mycket Sixten Björk lärde mig med allvar, glimten i ögat och med en humor som befriade till mänsklig öppenhet.

Innan vi skildes reciterade Sixten Björk författare, diktare och filosofer. Jag imponerades stort när han med innerlig känsla, slutligen med märkbar inlevelse, läste Pär Lagerkvist dikt:

*Det är vackrast när det skymmer
All den kärlek himlen rymmer
Ligger samlad i ett dunkelt ljus
Över jorden,
Över markens hus*

*Allt är ömhet
Allt är smekt av händer
Herren själv utplånar fjärran stränder
Allt är nära, allt är långt ifrån
Allt är givet människan som lån*

*Allt är mitt och allt skall tagas ifrån mig
Inom kort ska allt tagas ifrån mig
Träden, molnen, marken där jag går
Jag skall vandra –
Ensam utan spår.*

Pär Lagerkvist 1919

Ett oförglömligt möte som mycket ung med begravningsentreprenören Sixten Björk i Åmål.

Ett postumt tack till Sixten från en då ung, sökande människa!

Bertil Stenekas
Vikarierande präst
i Filipstads församling

Likön i Rämmen

Likön ligger i sjön Näsrämmen strax sydväst om udden där kyrkan ligger. Där fanns vintergravar innan kyrkan byggdes 1786. Gravarna hade timmerväggar med lock. De fördes dit med häst och vagn över isen. Sen sattes de ner på kyrkogården på våren.

Rämmens församling hade planer på att anlägga en urnlund på Likön 1971. Bille-ruds AB som ägde marken skänkte den då till församlingen, men någon urnlund anlades aldrig.

Tommy Nilsson. Bild: Monarch Music AB

Tommy sjunger med kyrkokörerna

Den 20 april gästas Filipstads kyrka av Tommy Nilsson.

Han har haft konsert i Filipstad före pandemin också och nu är det väldigt glädjande att återigen få lyssna på honom. Församlingens kyrkokörer medverkar så det blir en riktig sångfest tillsammans med Tommy Nilsson i kyrkan.

Biljetter säljs via www.nortice.se och kostar 450 kronor.

Välkommen till gudstjänst i våra kyrkor!

5/3 Söndag 2:a söndagen i fastan

Kl. 11 Nykroppa kyrka. Mässa. Bertil Stenekas.
Katre Lehtsaar-Helmersson.

Kl. 16 Lesjöfors kyrka. Mässa. Bertil Stenekas. Katre
Lehtsaar-Helmersson.

9/3 Torsdag

Kl. 18 Rämmens kyrka. Taizémässa. Per Saxholm.
Anette Bäck Davidsson. Clas Andersson. Enklare förtäring i kyrkgången efter mässan.

12/3 Söndag 3:e söndagen i fastan

Kl. 11 Filipstads kyrka. Gudstjänst. Jaana Pollari
Lindström. Kerstin Chrunak. Kyrkokören medverkar
under ledning av Ida Eckerwall.

Kl. 16 Brattfors kyrka. Musikgudstjänst. Jaana Pol-
lari Lindström. Kerstin Chrunak. Ida Eckerwall –
sång, Susanne Saikoff – sång, gitarr. Kyrkkaffe.

19/3 Söndag Midfastosöndagen

Kl. 11 Nykroppa kyrka. Gudstjänst. Sussi Nilsson.
Clas Andersson.

Kl. 16 Nordmarks församlingshem. Sinnesroguds-
tjänst. Per Saxholm. Clas Andersson. Kyrkkaffe.

26/3 Söndag Jungfru Marie bebådelsedag

Kl. 11 Filipstads kyrka. Gudstjänst. Bertil Stenekas.
Ulrika Wiker – dragspel, Katre Lehtsaar-Helmersson
– fiol. Kyrkkaffe.

Kl. 16 Gåsborns kyrka. Familjegudstjänst. Bertil Ste-
nekas. Katre Lehtsaar-Helmersson.

30/3 Torsdag

Kl. 18 Lesjöfors kyrka. Sinnesrogudstjänst. Anette
Bäck Davidsson. Clas Andersson. Enklare förtäring i
Värmlandssalen efter gudstjänsten.

*För påskens gudstjänster
se separat annons*

16/4 Söndag 2:a söndagen i påsktiden

Kl. 11 Lesjöfors kyrka. Gudstjänst. Per Saxholm.
Katre Lehtsaar-Helmersson.

Behöver du komma i kontakt med kyrkan?

**Ring oss på 0590-187 50 eller besök vår
hemsida www.svenskakyrkan.se/filipstad**

Vi finns även på Facebook!

23/4 Söndag 3:e söndagen i påsktiden

Kl. 11 Filipstads kyrka. Gudstjänst. Bertil Stenekas.
Clas Andersson.

27/4 Torsdag

Kl. 18 Lesjöfors kyrka. Sinnesrogudstjänst. Anette
Bäck Davidsson. Clas Andersson. Enklare förtäring i
Värmlandssalen efter gudstjänsten.

30/4 Söndag 4:e söndagen i påsktiden

Kl. 11 Brattfors kyrka. Mässa. Bertil Stenekas. Clas
Andersson.

7/5 Söndag 5:e söndagen i påsktiden

Kl. 11 Filipstads kyrka. Dopängelsgudstjänst. Per
Saxholm. Clas Andersson.

Kl. 16 Nykroppa kyrka. Gudstjänst. Per Saxholm.
Clas Andersson.

14/5 Söndag Bönsöndagen

Kl. 11 Lesjöfors kyrka. Gudstjänst. Bertil Stenekas.
Katre Lehtsaar-Helmersson - fiol.

18/5 Torsdag Kristi Himmelfärds dag

Kl. 09 Urnlunden, Lesjöfors. Ekumenisk guds-
tjänst/gökotta. Per Saxholm, Anette Bäck Davidsson.
Clas Andersson. Kyrkfrukost i Värmlandssalen ef-
teråt. I händelse av oväder sker gudstjänsten i Lesjö-
fors kyrka

Kl. 11 Nordmarks hembygdsgård. Friluftsgudstjänst.
Bertil Stenekas. Katre Lehtsaar-Helmersson. Ellen
Helmersson - sång. Hembygdsföreningen serverar
kaffe.

Kl. 11 Nykroppa, Brevik. Gökotta, Friluftsgudstjänst.
Per Saxholm. Clas Andersson. Medtag kaffekorg. Ser-
vering.

Kl. 16 Brattfors, Kittelfältet. Friluftsgudstjänst. Bertil
Stenekas. Katre Lehtsaar-Helmersson. Ellen Hel-
mersson - sång. Medtag kaffekorg.

21/5 Söndagen före pingst

Kl. 11 Filipstads kyrka. Gudstjänst. Sussi Nilsson.
Clas Andersson.